Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.11.1990, sp. zn. 11 To 92/90, ECLI:CZ:NS:1990:11.TO.92.1990.1

Číslo: 32/1991

Právní věta: K rozhodování o odměně ustanoveného obhájce podle § 151 odst. 3 tr. ř. ve věcech, v kterých soud aplikuje ustanovení čl. II odst. 3 nebo odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb.Poněvadž řízení o poměrném zkrácení trestu se svou povahou (tj. především nároky kladenými na advokáta) a účelem (významem jeho výsledku pro postavení klienta) blíží nejvíce řízení upravenému v hlavě dvacáté trestního řádu, je zpravidla namístě přiznat odměnu podle § 16 odst. 2 písm. f), odst. 3 vyhlášky min. spravedlnosti ČR o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci č. 270/1990 Sb. /1/ jako v případě převzetí a přípravy zastoupení ve věci týkající se výkonu rozhodnutí - tedy ve výši jedné poloviny.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 09.11.1990

Spisová značka: 11 To 92/90

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odměna obhájce

Předpisy: 141/1961 Sb. § 151 odst. 3 175/1990 Sb. čl. II odst. 3
čl. II odst. 4 270/1990 Sb. § 16 odst. 2 písm. f

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32

K rozhodování o odměně ustanoveného obhájce podle § 151 odst. 3 tr. ř. ve věcech, v kterých soud aplikuje ustanovení čl. II odst. 3 nebo odst. 4 zák. č. 175/1990 Sb.

Poněvadž řízení o poměrném zkrácení trestu se svou povahou (tj. především nároky kladenými na advokáta) a účelem (významem jeho výsledku pro postavení klienta) blíží nejvíce řízení upravenému v hlavě dvacáté trestního řádu, je zpravidla namístě přiznat odměnu podle § 16 odst. 2 písm. f), odst. 3 vyhlášky min. spravedlnosti ČR o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci č. 270/1990 Sb. /1/ jako v případě převzetí a přípravy zastoupení ve věci týkající se výkonu rozhodnutí – tedy ve výši jedné poloviny.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČR z 9. 11. 1990 sp. zn. 11 To 92/90)

K stížnosti odsouzeného Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení městského soudu v Praze z 15. 10. 1990 sp. zn. 2 T 25/79 a sám podle § 151 odst. 3 tr. ř. přiznal advokátovi JUDr. M. L. odměnu a náhradu hotových výdajů v celkové výši 860,- Kčs skládající se z těchto položek:

1. Převzetí a příprava zastoupení odsouzeného P. K. v řízení o poměrném zkrácení trestu v trestní věci vedené u městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 T 25/79 [§ 15 odst. 1 písm. d), § 16 odst. 2 písm. f), odst. 3 vyhl. č. 270/1990 Sb.] ... 400,- Kčs

2. účast při veřejném zasedání dne 21. 9. 1990 [§ 15 odst. 1 písm. d), § 16 odst. 2 písm. e) vyhl. č. 270/1990 Sb.] ... 400,- Kčs

3. paušální částka na úhradu hotových výdajů na dva úkony [§ 18 písm. a), § 19 odst. 3 vyhl. č. 270/1990 Sb.] 2 x 30,- Kčs ... 60,- Kčs.

Z odůvodnění:

Usnesením předsedy senátu městského soudu v Praze ze dne 15. října 1990 čj. 2 T 25/79-354 byla podle § 151 odst. 3 tr. řádu přiznána advokátu JUDr. M. L. odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování odsouzeného P. K. v řízení o poměrném zkrácení trestu v trestní věci vedené u městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 T 25/79, a to ve výši 1260,- Kčs. Z obsahu napadeného usnesení je patrno, že částka 1260,- Kčs byla přiznána ve shodě s vyúčtováním, kterým svůj nárok doložil JUDr. M. L., a skládala se z těchto položek: 800,- Kčs za převzetí věci, 400,- Kčs za účast při veřejném zasedání a 60,- Kčs za 2 x režijní paušál. Jednotlivé položky vyúčtování shledal soud prvního stupně, jak se v odůvodnění rozhodnutí uvádí, v plném souladu s ustanovením § 15 a § 16 vyhl. č. 270/1990 Sb. o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci.

Proti tomuto usnesení podal odsouzený P. K. ve lhůtě uvedené v § 143 odst. 1 tr. řádu stížnost. V jejím úvodu namítal, že nežádal ani o zahájení řízení o zkrácení trestu, ani o ustanovení obhájce. Dále zdůraznil, že ustanovený obhájce JUDr. M. L. jej navštívil celkem dvakrát a v obou případech jejich rozhovor nepřesáhl dobu tří minut. Uvedl, že když mu byl obhájce ustanoven soudem, předpokládal, že půjde o obhajobu bezplatnou. Navíc je nyní v natolik svízelné sociální situaci, že stejně prostředky na úhradu odměny nemá.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal z podnětu zmíněné stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. řádu správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům.

Stížnost obsahuje dva druhy námitek. Jde jednak o námitky odsouzeného vůči povinnosti odměnu obhájci hradit, jednak o námitky vůči její výši. Především nutno uvést, že napadené usnesení neřeší otázku, zda přiznanou odměnu a náhradu hotových výdajů ponese sám stát, či zda povinnost k úhradě bude uložena odsouzenému [podle § 152 odst. 1 písm. b) tr. ř.]. O tom bude rozhodovat soud prvního stupně až v dalším řízení.

Nejvyšší soud České republiky je v tomto řízení oprávněn přezkoumávat výhradně otázku, zda advokátu JUDr. M. L. vznikl nárok na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů, resp. v jaké výši. Z obsahu spisu přitom bylo zjištěno, že tento advokát skutečně byl ustanoven k zastupování odsouzeného v řízení o poměrném zkrácení trestu odnětí svobody podle čl. II zák. č. 175/1990 Sb. v trestní věci vedené u městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 T 25/79 a zúčastnil se veřejného zasedání konaného ve věci dne

15. 10. 1990.

Vzhledem k tomu, že advokát JUDr. M. L. poskytoval odsouzenému P. K. právní pomoc na základě

ustanovení předsedou městského soudu v Praze ze dne 15. 8. 1990, bylo nutno odměnu stanovit podle ustanovení o tzv. mimosmluvní odměně (§ 15 a násl. vyhl. č. 270/1990 Sb.), když k dohodě o tzv. smluvní odměně podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky nedošlo. Výše mimosmluvní odměny se stanoví podle druhu věci a počtu úkonů právní pomoci, které advokát vykonal (§ 12 citované vyhlášky). Sazba za jeden úkon činila s ohledem na sazbu trestného činu vraždy podle § 219 tr. zák., pro něž byl jmenovaný odsouzen, 800,- Kčs [§ 15 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky]. Soud prvního stupně však pochybil, když za převzetí zastupování v předmětné věci včetně první porady přiznal odměnu jako za úkon podle § 16 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky.

V přezkoumávaném případě šlo o zastupování v řízení, které nemohlo vést ke změně původního rozhodnutí o vině a dotýkalo se výhradně uloženého trestu. Protože ustanovení § 16 v odstavci 1 ani v odst. 2 výslovně takový úkon neuvádí, bylo v souladu s ustanovením § 16 odst. 3 citované vyhlášky nutno stanovit odměnu jako za úkon povahou a účelem nejbližší. Poněvadž řízení o poměrném zkrácení trestu se svou povahou (tj. především nároky kladenými na advokáta) a účelem (významem jeho výsledku pro postavení klienta) blíží nejvíce řízení upravenému v hlavě dvacáté trestního řádu, je namístě přiznat odměnu podle § 16 odst. 2 písm. f), odst. 3 citované vyhlášky jako za převzetí a přípravu zastoupení ve věci týkající se výkonu rozhodnutí – tedy ve výši jedné poloviny. V přezkoumávaném případě tedy nikoli ve výši 800,- Kčs, ale ve výši 400,- Kčs.

Námitky odsouzeného poukazují na minimální časové trvání porady s advokátem (i kdyby byly podložené) nemají na výši přiznané odměny v případě tohoto úkonu vliv. Doba trvání úkonu není kritériem pro přiznání odměny ani její výši [na rozdíl od jiných úkonů uvedených např. v ust. § 16 odst. 1 písm. b), d), f) citované vyhlášky].

Se zřetelem k tomu, že ostatní položky odměny přiznané soudem prvního stupně byly již v souladu s příslušnými ustanoveními citované vyhlášky, zrušil Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti napadené usnesení a za splnění všech předpokladů pro takový postup rozhodl ve věci sám [§ 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu] tak, že odměnu přiznal v náležité výši (podrobně viz výrok usnesení shora).

Poznámky pod čarou:

1) Ve Slovenské republice platí vyhláška min. spravedlnosti SR č. 240/1990 Sb.